

A woman with dark hair and glasses, wearing a bright yellow button-down shirt, stands on a grey metal bridge. She is smiling and looking towards the camera. In the background, there is a modern multi-story apartment building with balconies, a canal with a reflection of the sky, and some trees. The sky is overcast.

LSA

Bewoners Berichten

zomer.2010.nummer.99

Talenwonder, bruggenbouwer, en nieuw LSA-platformlid stelt zich voor

**Verslag van verhit Politiek debat:
Wijkaanpak bedreigd**

**Oproep:
Help mee met het festival: Je zal er maar wonen**

Coach voor ondernemers in Enschede

Colofon

LSA Bewonersberichten
is een uitgave van:

**Landelijk
Samenwerkingsverband
Aandachtswijken
Oudkerkhof 13b
3512 GH Utrecht,
030-2317511
www.bewoners.nl
www.lsabewoners.nl**

Redactie:

Lex Casteelen
Henk Cornelissen
Elvira Jansen
Pleuni Koopman
Thijs van Mierlo

Fotografie:

Pleuni Koopman

Vormgeving:

Marie-Louise Beniers

Drukwerk:

Stimio DD

Voor een gratis abonnement op

LSA Bewonersberichten

mail: lsa@lsabewoners.nl

Voor vragen of opmerkingen over

LSA Bewonersberichten

mail: pleuni@lsabewoners.nl

Redactioneel

Wat een land, wat een land!

Terwijl de straten langzaam oranje kleuren en we barsten van de saamhorigheid vertoont de verkiezingsuitslag een genadeloze verdeeldheid. Alle lijsttrekkers bezweren dat De Kiezer aan hen nu het mandaat gegeven heeft om hún programma uit te voeren, terwijl ze in werkelijkheid hoogstens 20 procent van de kiezers achter zich hebben. Je moet maar durven. Behalve Balkenende natuurlijk, die zou wel durven, maar is uitgepraat. Zijn laatste daad van belang was de weg vrij maken voor Wilders zodat hij zelf toch minister van Buitenlandse Zaken kan worden. Ach, nadat alle kranten de foto publiceerden van de leider van het land met een biertje in de hand en een shirt met de opdruk fuck drugs, kijken ze in de Engelstalige landen nergens meer van op; Harry Potter exit, Beethoven prime minister, leuke kop voor een Engelse krant. De PvdA wilde opnieuw geen links blok en vertrouwde alweer tevergeefs op eigen kracht waardoor de patstelling met rechts blijft staan als een huis.

Zou het nou niet eens tijd worden dat een paar van die kleinere clubjes zoals GroenLinks, D66 en de SP over hun ego's heen stappen en het voor de verkiezingen met elkaar eens worden over een paar hoofdzaken? In één klap groter dan de PVDA! Dat is nog eens hervormen! Wilders moet nu water bij de wijn doen om voor de VVD acceptabel te worden, maar daar kwam hij toch ooit al vandaan? En wij dan maar meewarig neerkijken op het verdeelde België waar geen kabinet het volhoudt. Nee bij ons gaat het goed! In dit blad nog kort een politiek doorkijkje naar de wijkaanpak met een verslag van een debatje hierover op een warme middag in de Utrechtse Winkel van Sinkel. Ze vonden allemaal dat het door moet gaan! Maar dan was volgens de één een eigen minister (voor bewoners toch de kurk waarop de wijkaanpak drijft) niet nodig en de ander wilde een nieuw ministerie voor de steden optuigen (met een schuin oog naar een ministerspost) alsof we nog een VNG nodig hebben. We zien wel wat er uit komt, maar die donkere wolken zijn er nog.

Omdat bezuinigen of het eufemisme hervormen zo ongeveer het enige punt van overeenstemming is van alle partijen en iedereen daarmee te maken krijgt, wordt het hoog tijd de kansen te verkennen die dit vast gaat opleveren. Er zal een gewillig oor zijn bij de politiek voor zelfredzaamheid en eigen initiatief van burgers, want dat is geheid goedkoper. In Engeland is dat al eerder ontdekt en barst het van de bewonersorganisaties (development trusts) die de leiding hebben over de wijkontwikkeling. Deze clubs huren zelf sociale ondernemers in die initiatieven nemen om leefbaarheid, dienstverlening, zorg en arbeidsbemiddeling vanuit de leefwereld van burgers te hervormen. Dus schiet nu maar op met die formatie, er is werk aan de winkel!

Henk Cornelissen

LSA

Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken

“Ik weet nu dat ik buiten de politiek veel meer voor mensen kan betekenen”

Talenwonder, bruggenbouwer, oud CDA'er en nieuw LSA-platformlid stelt zich voor.

7

Guerrilla tuinen

Soms gaat saamhorigheid hand in hand met burgerlijke ongehoorzaamheid. Lees over illegaal tuinieren.

12

“Als we de herstructurering doorkomen, kunnen we alles aan!”

Ondernemerscoach in Enschede bezoekt, bemiddelt en verbindt.

15

4 Opening

Kort nieuws

7 Een groot hart met een gaatje erin

We stellen u graag voor aan Miriam Rasoelbaks, het nieuwste LSA-platformlid

10 Je zal er maar wonen!

De Landelijke Bewonersdag wordt een festival voor jong en oud

12 Het mag niet, maar de wijk knapt er wel van op!

Start ook een guerrilla tuin

14 Politiek debat: wijkaanpak bedreigd

Vlak voor de verkiezingen wilden wij duidelijkheid van de politieke partijen

15 Bezoeken, bemiddelen en verbinden

In Enschede wordt bij wijze van proef sinds anderhalf jaar een ondernemerscoach ingezet

BEWONERS STUREN POLITIE AAN

Bewoners van vier Maastrichtse buurten gaan aangeven wat de politie in hun wijk aan moet pakken. In Limmel, Nazareth, Wittevrouwenveld en Wyckerpoort start na de zomer van 2010 een project, opgezet naar Brits concept. Het doel van het project is om de betrokkenheid van bewoners met de buurt te vergroten, het vertrouwen in de politie terug te winnen en de overlast op te lossen. De Limburgse corporaties Woonpunt, Maasvallei en Servatius doen mee. Het project leidde in een Engelse wijk tot minder criminaliteit, minder sociaal gedrag en mensen voelen zich er veiliger op straat door.

LICHTMAST VAN BOTERKUIPJES

In Deventer is er een lichtmast geïnstalleerd van plastic afval zoals boterhamzakjes en boterkuipjes. De mast is duurzaam, hij gaat in plaats van 35, 70 jaar mee. Het materiaal roest niet en de CO₂-uitstoot is veel lager dan bij de normale lantaarnpalen. De voordelen van de kunststof lichtmast ten opzichte van andere lichtmasten zijn: milieuvriendelijk, duurzaam, onderhoudsvrij, geen schadelijke stoffen en volledig recyclebaar na levensduur. Daarom sluit de lichtmast naadloos aan bij het gemeentelijke beleid tot duurzaam inkopen waaraan alle gemeenten in Nederland dienen te voldoen op 1 januari 2015. Deventer is de eerste gemeente die de lichtmasten krijgt. Er komen er wel veertig langs een lang fietspad te staan. Ook de gemeente Assen en Meppel tonen interesse.

GOUD VOOR GOES

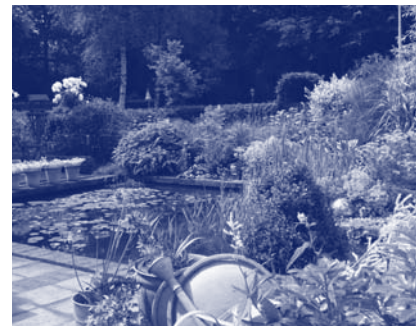
De tweede editie van de verkiezing Gemeente van het Jaar is gewonnen door de Zeeuwse gemeente Goes. Goes scoort goed op jeugd en welzijn, werk en ondernemen en veiligheid. Meer dan 67.000 burgers hebben dit jaar hun mening gegeven over hun eigen gemeente. Alle 431 gemeenten in Nederland zijn in het onderzoek kwalitatief beoordeeld. De verkiezing Gemeente van het Jaar is een initiatief van onderzoeksbureau Q&A Research & Consultancy.

OVERZICHT VAN DE PROVINCIEWINNAARS		
Provincie	Gemeente	Eindcijfer
Drenthe	Assen	6,50
Flevoland	Dronten	6,33
Friesland	Smallingerland	6,46
Gelderland	Nijmegen	6,35
Groningen	Groningen	6,69
Limburg	Roermond	6,20
Noord-Brabant	Breda	6,51
Noord-Holland	Heerhugowaard	6,52
Overijssel	Zwolle	6,66
Utrecht	Amersfoort	6,53
Zeeland	Goes	6,98
Zuid-Holland	Oud-Beijerland	6,80

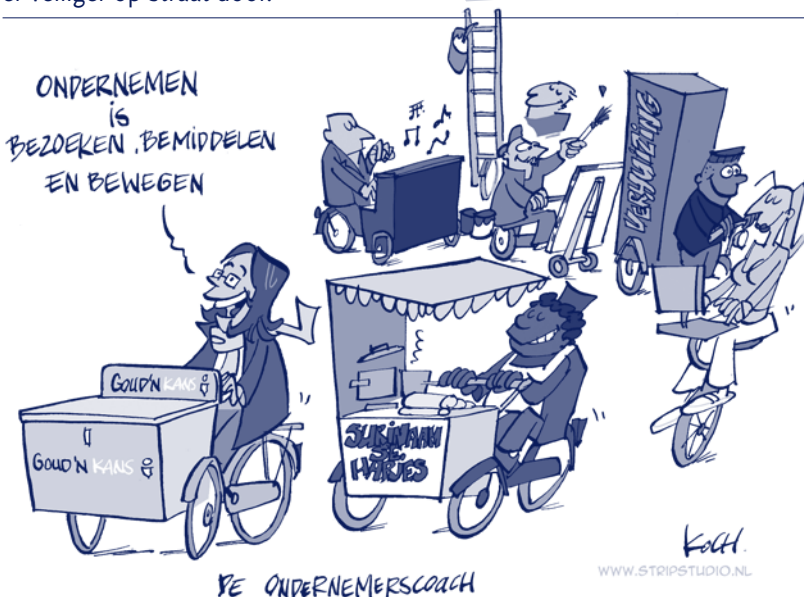
Oproep: Wijknieuws gezocht

Wij zijn voor dit blad en voor onze digitale LSA Nieuwsflits altijd op zoek naar nieuws uit de wijken. Stuur uw tips, verslagen, nieuwtjes, foto's en interviews naar pleuni@lsabewoners.nl

Verkiezingen

Naast de landelijke verkiezingen zijn er andere belangrijke verkiezingen in veel wijken in Nederland. Bijvoorbeeld de mooiste-tuin-verkiezingen. Deze verkiezingen worden steeds meer uitschreven en het blijkt te werken. Bewoners doen (nog) meer hun best om een mooie tuin te maken wanneer er een verkiezing uitgeschreven is. Hebben jullie al mooiste-tuin-verkiezingen in de wijk? Voor meer ideeën voor een groenere wijk, kijk op pagina 12.

Lees over de ondernemerscoach op pag. 15

Microkredieten voor bewoners

Bewoners uit Emmen wordt het makkelijker gemaakt een eigen bedrijf te beginnen. Als mensen hiervoor geen krediet bij de bank kunnen krijgen, kunnen ze een aanvraag indienen bij de gemeente voor een microkrediet tot €5000. Er zijn al meerdere aanvragen ingediend. Onder meer door een klusbedrijf, een kinderopvang en een pedicuresalon. Emmen wil op deze manier de wijk-economie stimuleren, met een nadruk op het opstarten en behouden van bedrijvigheid in de wijk, het tegengaan van leegstaande panden, het stimuleren van netwerken tussen ondernemers en het oprichten van micro-ondernemershuizen. Dat zijn huizen waar ondernemers ruimtes kunnen huren voor bijvoorbeeld vergaderingen.

LINTJES VOOR LSA-LEDEN

Twee van onze platformleden zijn Lid geworden in de Orde van Oranje-Nassau! Thea Verdijk uit Nijmegen en Diana Weeda uit Rotterdam zijn beiden erg actief in hun wijk, voor het LSA en voor vele andere organisaties. Het LSA feliciteert hen van harte!

1,6 miljoen

Nederlanders missen de vaardigheden om gebruik te maken van computers en van het internet. Deze zogeheten digibeten hebben grote moeite met zoeken op internet, e-mailen, online formulieren invullen en downloaden. En dat begint een steeds lastigere handicap te worden. Voor hen is er nu 'Klik & Tik. Het internet op', een gratis oefenproject waarin de openbare bibliotheken, het UWV, de ministeries van Sociale en Economische Zaken en het FNV participeren. De cursus bestaat uit korte video's waarin een presentatrice deelnemers rustig uitlegt hoe ze hun weg kunnen vinden op internet. Na een video kunnen de cursisten direct online (!) aan de slag en oefenen.

Kijk op: www.oefenen.nl

ENERGIEKE KAN WÉL-TOUR

In de maand mei organiseerde Kan wél! een tour om te vieren dat het project vijf jaar bestaat. Er zijn drie energieke bijeenkomsten gehouden in Spijkenisse, Almere en Arnhem. Initiatiefnemers uit deze steden vertelden over hun project en namen de professionals mee 'on tour'.

In Spijkenisse stonden we uitgebreid stil bij het plein waar jongeren het project 'Food for the hood' hebben georganiseerd. Een project waar jongeren maaltijden uitdeelden aan buurtbewoners om zo met hen in gesprek te komen en om hun eigen imago te verbeteren. In Almere hebben jongeren laten zien wat hun hangplek is, hoe overlast ontstaat en wat ze er zelf aan willen doen om de overlast terug te dringen. En ook in Arnhem presenteerden bewoners samen met de buurtcoach hun eigen originele projecten. Vooral de initiatiefnemer van de projecten 'Idols voor ezels' en 'De Speelgoedberg' gooide hoge ogen bij de professionals met zijn creatieve en inventieve acties voor de wijk.

Kan wél! bestaat nu vijf jaar. Uit de tour werd weer duidelijk hoe goed het project erin slaagt inventieve, slimme bewoners te stimuleren hun wijk zelf vorm te geven. Op naar de volgende vijf jaar!

Kan wél! is een succesvol project van het LSA. In elke wijk in Nederland wonen mensen met hart voor 'hun' wijk. Zij hebben ideeën, plannen en zelfs dromen voor de wijk. Kan wél! daagt ze uit om dit te realiseren. Kan wél! is een project dat zich richt op de activering van bewoners in hun eigen wijk. Kijk op www.kanwel.nl voor meer informatie.

STERREN EN WORKSHOPS IN ALMERE

De jongeren in Almere komen los. Kan wél! is in de wijk Stedenwijk pas weer verlengd door Ymere en sinds 1 mei draait een nieuw project voor de gemeente in het kader van City Makers Almere. Ook daar zijn al veel enthousiastelingen die ideeën hebben voor hun wijk. Zo willen Ivo en Iris de jongeren de schoonheid van de sterren laten zien aan hun buurtgenoten. Ivo: "De wonderen van de natuur zijn niet meer te vinden in een stad, zeggen veel mensen. Maar hebben ze dan al eens omhoog gekeken? Wij willen het organiseren dat jongeren 's avond op het 'balkon' van de V&D in Almere Stad samen naar de sterren gaan kijken."

Een ander project dat in gang gezet wordt is van Kimberley en Esmee. Kimberley zou graag een boek willen schrijven, maar ze weet niet hoe ze

moet beginnen. "Toen dacht ik: in Almere zijn er vast nog veel meer jongeren die met dit idee rondlopen". "Voor hen willen we de workshop 'Hoe schrijf ik een goed boek' opzetten. Deze workshop zal gegeven worden door een auteur of uitgever die er wat meer van weet en de jongeren op gang kan helpen."

Houd www.kanwel.nl in de gaten om te kijken met welke ideeën de jongeren in Almere en in andere steden nog meer komen!

ALERTE KIEZERS

Het LSA heeft 1500 bezoekers gehad op de door ons ontwikkelde StemAlert Wijkaanpak! Deze kieswijzer op www.stemalertlsa.nl maakte inzichtelijk hoe de verschillende politieke partijen denken over specifieke thema's binnen de wijkaanpak. We hebben veel mensen geholpen alert te stemmen! Omdat deze kieswijzer een succes was en we er veel positieve reacties op ontvingen, zullen we hiermee doorgaan. Ook bij de volgende verkiezingen houden we iedereen alert op de wijkaanpak.

EXTRA GELD VOOR PROBLEEMWIJKEN

Er komt 30 miljoen euro extra beschikbaar om de leefbaarheid in 22 probleemwijken te verbeteren. Dat heeft demissionair minister Eimert van Middelkoop voor WWI aan de Tweede Kamer geschreven. Het geld komt uit een speciale pot van 60 miljoen voor wijken die niet horen bij de veertig aandachtswijken, maar die wel vergelijkbare

problemen hebben. Vorig jaar werd 30 miljoen euro verdeeld onder vijftien andere gebieden. Verscheidene buurten die de afgelopen tijd negatief in het nieuws kwamen, krijgen nu geld. Dat zijn bijvoorbeeld het JES-gebied in Veenendaal, Terweijde in Culemborg, Holendrecht/Venserpolder in Amsterdam en de Donderberg in Roermond.

GEMEENTEN STAAN NIET ACHTER KRAAKVERBOD

De helft van de grote gemeenten verwacht geen gebruik te maken van de nieuwe wet Kraken en Leegstand. Dit is een van de conclusies uit een onderzoek naar de draagkracht voor de nieuwe wet. Het onderzoek is uitgevoerd door Binnenlands Bestuur, een platform voor ambtenaren en bestuurders. Ook heeft slechts negentien procent aangegeven achter de nieuwe Kraak- en Leegstandswet te staan. De Eerste Kamer heeft 1 juni 2010 ingestemd met het voorstel om kraken te verbieden. Waarschijnlijk treedt de nieuwe wet op 1 oktober 2010 in werking.

COALITIE- ONDERHANDELINGEN

**IK WIL OOK
KUNNEN STEMMEN
OP DE UITSLAG
DAARVAN**

Loesje

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

Bewoners kiezen voor leefbare wijken en betaalbare woningen

Woningcorporaties moeten niet alleen voor een goede woning zorgen, maar ook blijven investeren in de leefbaarheid van wijken en de duurzaamheid van woningen. De huurtoeslag moet blijven voor de mensen die deze nodig hebben en de huren mogen niet meer stijgen dan de inflatie. Dit vinden de kiezers die de kieswijzer voor huurders van Aedes en Woonbond hebben ingevuld. Er hebben ruim 2400 mensen via de kieswijzer voor huurders hun eigen verkiezingsprogramma voor het wonen samengesteld. Zij selecteerden de standpunten van politieke partijen die het meest aansluiten bij hun eigen ideeën en mening over de woningmarkt.

De helft van deze kiezers vindt dat het vergroten van de leefbaarheid bij de kerntaak van de corporaties hoort. Veertig procent vindt dat de gemiddelde huurtoeslag niet hoger mag zijn dan de inflatie. Meer dan een derde van de kiezers gaf aan dat de huurtoeslag mag veranderen zolang deze er maar blijft voor de mensen die het nodig hebben. Bijna twintig procent vindt dat de huurtoeslag moet blijven zoals deze is. Ruim vijftien procent van de mensen die deze kieswijzer hadden ingevuld, vinden dat woningcorporaties samen met energiebedrijven moeten investeren in woningisolatie.

EEN GROOT HART MET EEN GAATJE ERIN

We stellen u haar graag voor aan Miriam Rasoelbaks, ons nieuwste LSA-platformlid. Deze Haarlemse uit Meerwijk is een zeer actieve vrouw die veel van haar energie in anderen steekt. De vlotte prater vertelt haar levensverhaal in vogelvlucht.

“Ik was 24 toen ik in Nederland kwam, piepjong. Rechtstreeks uit Suriname kwam ik in Haarlem. Zonder vader en moeder: mijn familie vond dat ik naar Nederland moest gaan, omdat ik een gaatje in mijn hart heb. Hier in Nederland was de gezondheidszorg verder en kon ik beter worden behandeld.”

Toen kwam je in Haarlem, werd je meteen actief in de buurt?

“Tja eigenlijk onmiddellijk, dus vanaf 1 mei 1975, ik woonde op kamers, samen met veel oudere mensen. Ik was dat helemaal niet gewend, dat ouderen alleen woonden. Oh ik vond het zo zielig. Ik ging roti voor ze maken. Daar hadden ze natuurlijk nog nooit van gehoord van zo'n warme pannenkoek met kip, aardappel en groenten. En ze waren ook zeker niet gewend aan

het pittige. Maar dat kon ik goed koken en ik had tijdens mijn opvoeding meegekregen dat je voor ouderen moet zorgen. De reacties waren wisselend. Kijk je had toen heel weinig kleurlingen in Haarlem. Nadat ik een tijdje in Nederland was, heb ik mijn rijbewijs gehaald en kon ik met geld van mijn vader een autootje kopen. Daarmee bracht ik ouderen naar de dokter. En kon ik ouderen opzoeken die nooit bezoek krijgen. Eerst vanuit mijzelf, later heb ik mij aangesloten bij de vrijwilligerscentrale. De eerste keer dat ik via de vrijwilligerscentrale meeding, dat is een mooi verhaal. Via de centrale had ik een adres gekregen, dat was hier in Meerwijk. Ik kwam daar aan, die mevrouw zag mij en deed gauw de deur dicht! Ze was bang voor me”, vertelt ze lachend. “Mensen vinden je hier in Haarlem al snel eng. Het is best een stijve stad!” ▶

Had je een baan naast het vrijwilligerswerk?

“Nou ik had kleine kinderen, dus ik kon niet veel werken. Maar ik werd gevraagd door een van de moeders van de school van mijn kinderen of ik een schoonmaakbaantje over kon nemen. Ik kwam bij een psychiater met een groot huis, daar ben ik heel lang in dienst gebleven. Zo ben ik veel hoge Pieten tegengekomen en toen zeiden ze tegen mij: “jij spreekt zo veel talen, jij zou op de rechtbank moeten werken. Ik dacht: wat? Ik? Maar veel later is dat er wel van gekomen. Eigenlijk via mijn andere vrijwilligersbaantje. Ik ging bezoeken brengen aan gevangenen want ik spreek veel talen en kan dus met een heleboel mensen in hun moedertaal spreken. Ik reageerde voor de gein op die advertentie, ik verwachtte niet dat ik meteen kon beginnen. Maar ik werd meteen aangenomen. Dat is echt het verhaal van mijn

“Ik heb alle kansen gegrepen die er waren”

leven: ik heb alle kansen gegrepen die er waren. Nu zijn er voor allochtonen veel cursussen en trajecten. In mijn tijd niet hoor. Ik had het ook niet nodig. Mijn moeder vond mijn nieuwe baantje trouwens helemaal niks, ze vond het vreselijk dat ik vrijwillig naar de gevangenis ging: een schande!”

Hoe kan het eigenlijk dat jij zo veel talen spreekt?

“Ik spreek 14 talen: Nederlands, Engels, Arabisch, Urdu, Hindi, Punjabi, Pakistaans, Pashto, Kedella, Javaans, Bahasa Indonesia, Takki-Takki, Hindoestaans, en de Marrons-talen: de Brunswijktalen noemen we die. Ik heb begrepen hoe ik zoveel talen heb geleerd toen ik een keer mijn moeder mijn zoontje eten zag geven. Zij gaf hem een hapje en hield de lepel omhoog en zei: lepel, tijmetj, sindok, spoon. Al die talen bood ze aan hem aan, en zo deed ze dat vroeger ook bij mij. En zelf is ze analfabeet. Omdat zij niet naar school was geweest, moesten wij het met terugwerkende kracht inhalen. Ze heeft me ook zo lang mogelijk thuis gehouden om mij thuis te onderwijzen. Maar toen ik eenmaal naar school moest, moest ik na schooltijd ook nog naar een particuliere school, daar moest ik Arabisch en Urdu leren. Over mijn jeugd is een toneelstuk gemaakt: Moeders zingen door culturen. Dat gaat deels over mij en hoe ik elke dag 28 kilometer moest lopen in de brandende hitte om naar school te gaan.”

En met die talenkennis ben je tolkwerk gaan doen voor de rechtbank?

“Ja, tijdens het werk in de gevangenis ben ik ontdekt! Nu werk ik nog steeds als tolk op de rechtbank, al sinds 1989. Ik vind het heerlijk, ik voel me er thuis. Al die jaren al. Maar ik bleef niet stilzitten hoor, ik wilde doorontwikkelen. Ik zag een advertentie voor politieke scholing voor vrouwen en belde gelijk. Ik was welkom, ook daar was ik de eerste zwarte vrouw. Op die opleiding ben ik tijdens een van de bijeenkomsten ontdekt door het CDA. Dat was in 1998. We hadden een uitstapje naar de Tweede Kamer met de school en het ging over Aziatische landen die middag. En ik wist echt alles over dat onderwerp. Dat werd opgemerkt door een CDA'er. Vanaf dat moment ontving ik voortdurend telefoontjes en brieven van het CDA. Ze wilden me echt graag bij de partij en de ide-

alen van die partij sluiten goed aan bij die van mij. Maar ik heb nog vier jaar gewacht voordat ik echt de politiek inging. In 2002 werd ik raadslid voor de CDA.”

En hoe was dat?

“Ik ben binnen de raad niet goed behandeld vind ik. En ik ben negatief in de pers gekomen. Daardoor ben ik behoorlijk gedesillusioneerd geraakt. Ik heb me niet opnieuw verkiesbaar gesteld. Nu weet ik dat ik buiten de politiek veel meer voor mensen en voor mijn wijk kan betekenen!”

Dus je richtte je aandacht weer op projecten?

“Oh maar dat was nooit gestopt hoor! Ik ben altijd in beweging geweest. Even kijken wat heb ik in die tijd allemaal gedaan? In 1999 ben ik betrokken geraakt bij

het Moedercentrum hier in Haarlem. Daar heb ik onder meer een themadag georganiseerd over plichten en rechten in een nieuw land. Veel mensen die hier zijn, zeggen: ik heb rechten. Ja, zeg ik dan: maar ook plichten! Daarom heb ik het omgedraaid: plichten en rechten. Dat vond het Moedercentrum prachtig. En ik ben lid geworden van NIVON Natuurvrienden, en van wijkraad Meerwijk, en van de stedelijke adviesraad op het gebied van het samenleven met verschillende culturen. Ik heb me aangesloten bij de multiculturele steelband. Een prachtig en leuk project waar we veel jongeren bij hebben kunnen betrekken. Liever dat ze muziek maken dan dat ze rotzooi schoppen in de wijk toch? Als ik terugkijk is dat misschien wel het leukste wat ik heb gedaan. En oh ja, ik heb ook nog een tijdje scholieren rondleidingen gegeven op de rechtbank en in het stadhuis van Haarlem.”

En na je politieke avontuur, ging je gewoon op dezelfde voet verder?

“Ik had weer wat meer tijd, dus werd ik ook lid van het Institute for Migration Issues. En ik wist nu dat mijn roeping zeker niet in de politiek lag. Dus ging ik nadenken wat ik nou echt nog meer kon betekenen voor de wijk. Ik ontwikkelde het project Friendship Nieuwe Koers. In het kort: mensen lekker samen laten varen, 45 allochtone en 45 autochtone vrouwen. En deze mensen aan elkaar koppelen en leuke dingen laten doen samen. Met dat plan zijn we met het Institute for Migration Issues naar Den Haag gegaan, naar het ministerie van VROM. Daar voerden we twee gesprekken en die liepen heel goed. We kregen geld uit een potje voor sociale cohesie. Toen was het zaak om alle mensen bij elkaar te krijgen. Ik moest netwerken in de wijk. Vooral allochtone vrouwen zijn moeilijk te krijgen. Ze zijn er, ja, maar ze gaan niet met iedereen mee. Maar het is gelukt: we hebben een boot vol vrouwen gekregen. Er waren 25 nationaliteiten. We zijn met zijn allen gaan varen, er was feest met hapjes. En de vrouwen zijn voor een jaar aan elkaar gekoppeld: elke autochtone vrouw werd gekoppeld aan een allochtone vrouw. Ze kregen een fototoestel om alles wat ze samen deden vast te leggen. En we organiseerden veel voor ze. Ik heb geregeld dat ze naar de rechtbank gingen, naar de sociale dienst, maar ook gingen we gel-

In het Moedercentrum maken vrouwen kleding en kussens die ze verkopen in hun eigen winkeltje

fen en naar de bloemenveiling, we hebben een cursus filmen en Spaans gedaan en we hebben geschilderd. Ze hebben in die tijd heel veel van elkaar geleerd. Elkaar leren begrijpen en wat ook belangrijk was, ze hebben hun sociale netwerken uitgebreid. De boot heeft twee keer gevaren: in 2008 en in 2009.”

En zijn al de vrouwen ook echt een jaar samengebleven?

“Ja, dat zag je aan die foto’s die ze maakten. Die foto’s zijn uitgesteld in het stadhuis en er was een prijs voor de beste foto’s. Ik heb voor dit Friendship Nieuwe Koers-project ook een prijs gekregen: de Kenau Hasselaarprijs. Dat is een Haarlemse prijs die door de PvdA in het leven is geroepen voor personen en organisaties die actief zijn om de inwoners te betrekken bij het maatschappelijk, sociaal, cultureel, economisch en politieke leven.”

“In de gevangenis ben ik ontdekt!”

Jij bent veel bezig voor de mensen uit je wijk. Wat is Meerwijk voor een wijk? Wat zijn haar grootste pluspunten en wat zijn haar grootste minpunten?

“De pluspunten zijn al die verschillende culturen die bij elkaar wonen en de wil van veel mensen om iets te doen voor elkaar. De minpunten zijn de verloedering die snel toeslaat. Ik vrees nu al dat de stukken die opgeknapt zijn, weer snel in hun oude staat zijn. En het feit dat de autochtone ouderen en de allochtone jongeren bijna geen contact met elkaar hebben. Dat is dus ook waar ik bij wil helpen. Ik wil die situatie verbeteren.”

Is het nooit eens te druk? Heb je genoeg tijd voor jezelf?

“Het is eigenlijk veel te druk, vooral omdat mijn gezondheid niet goed is hé? Ik ben zwaar astmatisch, ik heb een aangeboren gaatje in mijn hart. Ik mis drie ribben,” ze giert het uit van het lachen, “veel hé? Ik zou voor mezelf moeten zorgen, maar ik vergeet mezelf vaak. Ik heb een groot hart. En ik wil aan het eind van mijn leven geen gewetenswroeging hebben. Ik wil niet denken: ik had dat en dat en dat kunnen doen voor mijn medemens. Maar ik moet zeggen, ik ben laatst drie maanden weggeweest, naar Suriname. Om uit te rusten. Dat is toch de plek waar mijn navelstreng begraven ligt, letterlijk. Ik weet de plek. In Suriname heb ik ook een rapport over verkeersveiligheid gepresenteerd aan de minister van Justitie in Paramaribo. Het verkeer is daar echt een chaos. De wegen zijn nog ingesteld op paardenwagens, maar intussen zijn er natuurlijk heel veel auto’s. Ze missen gewoon zebra-pa-

den en stoplichten et cetera. Dus ik had in Nederland al een rapport voorbereid. Het is heel goed ontvangen!”

Wat geeft jou de meeste voldoening van al het werk?

“Mensen met elkaar in contact brengen. Eigenlijk ben ik een bruggenbouwer, netwerker en ik verbind mensen met elkaar. Samen activiteiten bedenken en ervoor zorgen dat mensen elkaar beter leren kennen, dat is wat ik doe! Met mijn laatste project heb ik zo’n beetje heel Haarlem gesproken en verbonden, alle culturen, alle nationaliteiten. Dat is toch geweldig.” ■

“WE GAAN DOOR MET DE WIJKAANPAK”

“Wat er ook gebeurt tijdens de verkiezingen, de wijkaanpak gaat door”. Dit stelt Bas Jan van Bochove van het CDA tijdens het politiek debat ‘Wijkaanpak Bedreigd’ dat het LSA op 29 mei in de Winkel van Sinkel in Utrecht organiseerde. Het is een van de uitkomsten van een pittig en verhit debat.

Het is een warme zaterdagmiddag. Terwijl de terrasjes vol zitten in de binnenstad van Utrecht komen (kandidaat) Tweede Kamerleden, actieve bewoners uit het hele land en een aantal raadsleden uit Utrecht samen in een klein zaaltje in de Winkel van Sinkel. We willen erachter komen hoe de politici tegen de wijkaanpak aankijken. Willen ze doorgaan, wat moet er anders volgens hen? Hoe kijken ze aan tegen de positie van bewoners en die van corporaties? Tijdens het debat wordt het al snel duidelijk dat alle aanwezige politieke partijen vinden dat de wijkaanpak moet worden aangepast en verbreed, maar bovenal dat het door moet gaan. Over de manier waarop de aanpak aangepast en verbreed moet worden, daar lopen de meningen echter uit elkaar. De partijen verschillen bijvoorbeeld van mening over het nut en het takenpakket van

wijkaanpak. “Het is mede dankzij jullie een groot succes. Daarom is een compliment op zijn plaats” zegt Van Bochove. Uit de zaal komt de vraag van een ongeruste bewoner: “Ja het is mooi dat jullie de aanpak belangrijk vinden. Maar stel dat uw partij de grootste wordt. Is het al dan niet doorgaan van de wijkaanpak dan een breekpunt?” Daarop wordt door alle partijen geantwoord dat de wijkaanpak door moet gaan en doorgaat. Geen enkele partij wil het echter een breekpunt noemen. “Nee, het is geen breekpunt” zegt Wolbert van de PvdA. “Maar de wijkaanpak zit in de genen van de PvdA. We gaan hoe dan ook door op de ingeslagen weg.” Volgens Gyömörei van de SP wordt er door de aanwezige politici te makkelijk gezegd dat de wijkaanpak door zal gaan. Volgens haar is het van groot belang dat de bewoners er bovenop zouden blijven zitten.

“Is het al dan niet doorgaan van de wijkaanpak een breekpunt?”

een programmaminister. Volgens Wolbert van de PvdA heeft de minister voor WWI duidelijk zijn nut bewezen. “De wijkaanpak is een weerbarstige materie en je hebt te maken met stroperige processen. Juist daarom moet de landelijke verantwoordelijkheid bij één persoon liggen. Dan kun je meters maken.” Ook de SP wil graag deze structuur behouden. Maar Van Bochove vindt dat een programmaministerie niet altijd succesvol is gebleken, hij vond vooral de samenwerking tussen deze minister en de andere departementen stroef gaan. “Wat mij betreft kan het op een andere manier geregeld worden”, Voortman van GroenLinks pleit voor een nieuw in te stellen ministerie van Duurzaamheid en Ruimte, waar de wijkaanpak onder zou kunnen vallen. En Schouw van D66 verbaasde door te zeggen dat hij de wijkaanpak weer onder zou willen brengen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Uit de zaal wordt gereageerd met de woorden: “Wij willen een eigen minister houden, waarom zouden we de structuur nu veranderen, dit blijkt te werken!”

Breekpunt

Allemaal benadrukten de politici het belang van de

Dat is altijd belangrijk, volgens bewoners uit de zaal. Want ook binnen de wijkaanpak is het zo dat corporaties en gemeentes vaak nog doen wat zij zelf willen en bewoners alleen maar laten meedenken. Een van de aanwezigen legt uit dat hij vindt dat bewoners te vaak als klankbord gezien worden en dat dan participatie genoemd wordt. Er zou duidelijkheid moeten komen over het woord ‘participatie’. Bewoners willen geen klankbord zijn, geen mensen aan wie je iets kunt voorleggen, maar daadwerkelijk een partij die iets te zeggen heeft. Hij is dan ook niet enthousiast over het plan van het CDA om bij elke corporatie twee bewoners in de Raad van Commissarissen te plaatsen. De inspraak blijft dan nog erg beperkt. De SP vindt dat bij ingrijpende veranderingen in een wijk 70 procent van de bewoners het eens moeten zijn met de plannen. En D66 benadrukt dat participatie hand in hand moet gaan met transparantie. Wanneer het debat aankomt bij de macht van de corporaties, wordt de discussie behoorlijk fel. Volgens Schouw van D66 moeten de corporaties terug naar hun kerntaak: aanbieden van goede en betaalbare sociale huurwoningen. Ook pleit hij voor een jaarlijkse inkomensstoets om schiefwonen tegen te gaan. Gyömörei

DEBATERS

Onder leiding van Farid Azarkan, de voorzitter van het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN) en kandidaat bestuurslid van het LSA gingen de volgende debaters in discussie met elkaar en met de aanwezige bewoners:

Gerard Schouw (D66)

Ingrid Gyömörei (SP)

Mirjam Bikker (ChristenUnie)

Bas Jan van Bochove (CDA)

Agnes Wolbert (PvdA)

Linda Voortman (GroenLinks)

De VVD en de PVV hadden verstek laten gaan.

van de SP reageert daar geagiteerd op. Zij vindt dat D66 weinig wil doen om ervoor te zorgen dat mensen betaalbaar kunnen wonen. Ze hekelt het feit dat D66 wil dat woningcorporaties een deel van hun bezit verkopen. Voortman van GroenLinks is het met SP eens op dit punt. Ze voegt er nog aan toe dat scheefwonen opgelost kan worden door scheefwoners meer te laten betalen. Ze wil ze wel in de wijk houden.

Wolbert van de PvdA betoogt dat corporaties in sommige gevallen te veel macht hebben. Maar zegt ze: ze hebben zo veel macht als gemeentes toelaten. Dus als gemeentes een goede visie op wonen hebben, dan zijn de corporaties ook niet zo machtig.

ties heel rijk, het is echter niet zo dat ze daadwerkelijk over zo veel contanten beschikken." Wel genoeg om miljoenen in het schip de SS Rotterdam te steken, wordt er opgemerkt.

Na een discussie over het vermogen van de corporaties, komt uit de zaal nog een opmerking. "Ik ben van woningcorporatie Ymere en ik hoor veel negativiteit naar woningcorporaties toe. Ik wil graag nog even zeggen dat het ons ondertussen wel lukt om samen te werken. Wij van de corporaties met de gemeente en met de bewoners. En dat blijft wat onderbelicht nu. We moeten elkaar koesteren."

Het warme zaaltje is intussen nog veel warmer gewor-

“Corporaties hebben zo veel macht als gemeentes toelaten”

Rijke corporaties

Uit de zaal komt de vraag wat er moet gebeuren met al het geld dat de woningcorporaties bezitten. "Die zitten als kippen met gouden eieren op hun miljarden." Volgens PvdA moeten rijke corporaties geld overhevelen naar arme corporaties, bijvoorbeeld die in krimpgebieden. Debatleider Farid Azarkan vraagt zich hardop af om hoeveel miljarden het gaat. Van Bochove van het CDA antwoordt: "Het is ruim 100 miljard, maar dat zijn geen contanten maar huizen. In theorie zijn de corpora-

den. De wijkaanpak leeft hier. De verschillen tussen de politieke partijen op dit punt zijn duidelijk geworden. Bewoners hebben ook duidelijk stelling genomen: behandel ons als een volwaardige partij, leg het recht op en de definitie van participatie vast. En wijzig de door alle aanwezige politici geprezen wijkaanpak niet zo ingrijpend dat de successen die nu langzaam zichtbaar worden, verloren gaan. ■

Dit artikel is geschreven voor de Tweede Kamerverkiezingen.

GUERRILLA TUINEN

Nee, het mag eigenlijk niet. Als je heel gezagsgetrouw bent, ben je er misschien tegen. Maar als jij eens lekker burgerlijk ongehoorzaam wilt zijn om je wijk leuker en groener te maken: lees dan verder over de ins en outs van het Guerrilla Gardening.

Guerrilla tuinieren is het aanleggen van een tuin op een plek waar het officieel niet mag. Bijvoorbeeld op een stuk land wat al lang braak ligt en waar maar geen nieuwbouw op komt, een lege bloembak of een ander kaal stukje grond in de wijk. Iedereen kan een Guerrillatuin maken. Pak je schep en plant een plantje. Het heeft iets spannend. Sommige guerrillatuinders voeren hun acties ook in de nacht, in relatieve geheimhouding uit. Sta je daar stiekem te doen om een flardje bloemen of een hele bloemtuinte zaaien. Anderen werken meer openlijk, bijvoorbeeld de Guerrilla Gardening-beweging die

ondersteund wordt door Groen-Links. Zij hebben een website met een gezellig forum waar medetuinders elkaar vinden.

Van Frankrijk tot Botswana

Het fenomeen Guerrilla Gardening bestaat al meer dan 30 jaar. Over heel de wereld leuken buurtbewoners rommelige plekken op met 'illegale' beplanting. Het vroegste verslag waarin de term Guerrilla wordt gebruikt komt uit 1973 en was in New York. Zij zetten verlaten privé-grond om in een tuin. Vijfendertig jaar later is de tuin nog mooi, het wordt nog steeds gerund door

vrijwilligers, maar nu geniet het de bescherming van de parkenafdeling van de stad.

In Amerika is de beweging behoorlijk groot. Zo zijn er in de VS vuilnishopen begroeid met tomatenplantjes. Sommigen laten zelfs uit ongebruikte brievenbussen nieuwe natuur ontstaan. In Engeland is de bekendste guerrillagardener Richard Reynolds; via zijn site www.guerrillagardening.org zijn verschillende gardening acties te volgen, van Frankrijk tot Botswana.

Ook een mooi voorbeeld was de supertuin in de stad Kopenhagen in Denemarken. Daar werd een

MAAK EEN GUERRILLATUIN!

- Stap 1** Zoek een geschikte plek, bijvoorbeeld een (bouw)terrein wat al langer braak ligt, of een bloemenperk waar al een tijd niets in groeit.
- Stap 2** Prik een datum. Spannend in de nacht of *out in the open*?
- Stap 3** Zoek buurtbewoners die mee willen doen en die de tuin mee willen helpen onderhouden (kan eventueel ook via internetfora)
- Stap 4** Verzamel je planten, bijvoorbeeld gratis af te halen via de site Marktplaats!
- Stap 5** Zorg voor een goede uitrusting. Laarzen en afvalzakken
- Eventueel stap 6** Maak je actie zichtbaar.
1. Doe een paar dagen tevoren een persbericht uit.
 2. Meld je actie aan guerrillagardeners.nl voor plaatsing 'op de kaart'.

Of sla alle stappen over, maar plant gewoon een paar leuke bloempjes in de wijk. Bijvoorbeeld de bloembollertjes die je over hebt nadat je zo'n leuk mandje narcisjes en blauwe druifjes hebt gekregen!

leeg stuk land in één enkele nacht omgezet in een tuin. Ongeveer 1000 mensen namen aan het project deel. Sommige guerrillatuinders tuinieren om honger tegen te gaan. Om voedsel te kunnen verstrekken aan de buurt. Bijvoorbeeld in Honduras, daar wordt op grote schaal illegaal groente gekweekt op verlaten land. Maar ook in Nederland zijn er steeds meer openbare groentetuintjes te vinden. En de opbrengst is voor iedereen die het wil pakken!

Blijde bewoners

De reacties van bewoners op acties van guerrilla tuinders zijn bijna altijd positief. Ook in de Verboomstraat in de gemeente Charlois, Rotterdam. Bewoners klaagden daar al tijden dat de deelgemeente steeds kaler wordt. Plantsoenen met struiken en planten

en perken met bloemen worden vervangen door saaie grasvelden en stoeptegels. Bij een inspraakavond van de deelgemeente liepen de gemeederen hoog op. Bewoners willen graag groen in hun straat. Dus toen guerrillatuinders de Verboomstraat groener wilden maken, hielpen de bewoners hard mee. Op een zaterdagavond kreeg de straat viooltjes en goudsbloemen, geveltuinten met jasmijn, kruiden en brem. En op de plek waar een stronk van conifeer stond staan nu pioenrozen.

Waarom?

Als je (deel)gemeente te weinig doet aan groen, kun je het zelf doen! Het is gewoonweg zonde dat zoveel land verwaarloosd wordt. Ook kun je met je guerrilla tuintje laten zien hoe belangrijk groen in de stad is. Planten

zorgen voor een prettige leefomgeving voor mens en dier. Daarbij is het leuk om samen met je burens de wijk groener te maken. Soms gaan saamhorigheid en, lichtelijke, burgerlijke ongehoorzaamheid hand in hand.

Tegen!

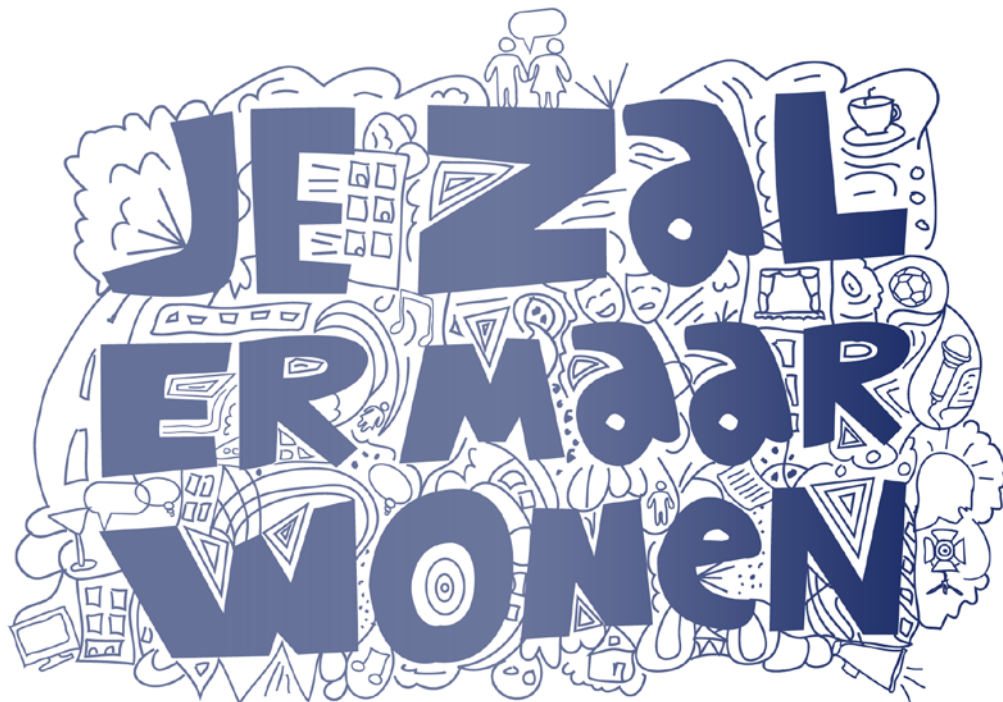
Niet iedereen in de politiek blijkt even gecharmeerd van deze vorm van wild tuinieren. Soms laat de gemeente de tuintjes verwijderen, er zijn zelfs gevallen bekend dat ze de kosten daarvan probeerden te verhalen op de initiatiefnemers. ■

Alle acties van Englands bekendste guerrillatuinder vind je op: www.guerrillagardening.org
De beweging Guerrilla Gardening vind je op www.guerrillagardeners.nl

LANDELIJKE BEWONERSDAG WORDT FESTIVAL VOOR JONG EN OUD

Ook dit jaar organiseren we weer een Landelijke Bewonersdag. Op 27 november vindt het festival: 'Je zal er maar wonen' in Zwolle plaats. Natuurlijk staan bewoners weer in het middelpunt, en dit keer met de nadruk op jongeren. Om er weer een fantastische dag van te maken, roepen we jouw hulp in!

Grote steden en hun wijken krijgen veel aandacht en veel geld. In deze wijken liggen daarom veel kansen. Er gebeurt van alles. Maar wat gebeurt er allemaal? En gebeurt er genoeg voor jongeren? Valt er niet beter samen te werken met de oude rotten in de wijk? We willen laten zien wat er kan, wat er is en discussiëren over wat er moet komen.

Dat willen we graag samen met jullie doen!
Wij zoeken (jongeren)organisaties of projecten die iets bij te dragen hebben op een van deze thema's:
wonen
werken
veiligheid
kunst&cultuur
leren
sport
democratie

Wat we willen: We willen een vrolijk festival vol muziek, sport, presentaties, theater, wordbattles en debat.

Wat we al hebben: we hebben een host, dat is Valerio (u kent hem wel, van BNN), we hebben de medewerking van Olympisch medaillewinnaar Orhan Delibas. We hebben een fantastische locatie: het Deltion College, dat is een enorme school in Zwolle. Het is een plek waar veel mogelijk is.

Even ter informatie: we organiseren jaarlijks een Landelijke Bewonersdag. Meestal komen daar een kleine 1000 mensen op af. We willen met deze dagen laten zien dat wonen in een aandachtswijk extra kansen biedt. Het festival **Je zal er maar wonen** wordt georganiseerd door het LSA, samen met wijkorganisatie Holtenbroek N.U., het ministerie voor WWI, de gemeente Zwolle, Aedes vereniging van woningcorporaties, het Deltion College, de Nederlandse Woonbond en drie Zwolse woningcorporaties. ■

Ken je een leuke organisatie die zichzelf op een originele manier kan presenteren, neem dan contact met ons op: we willen graag samenwerken!
Bel 030-2317511 of mail thijs@lsabewoners.nl

kom op voor je stad

ONDERNEMERSCOACH BEZOEKT, BEMIDDELT EN VERBINDT

Voor elke wijk is het belangrijk om een goed ondernemersklimaat te hebben. Een wijk zonder winkels en zonder horeca leeft niet. Elke stad doet zijn best om ondernemingen te steunen. En in elke wijk zijn er specifieke problemen. Wat te denken van ondernemen in een wijk met imago-problemen en drugsoverlast of ondernemen tijdens herstructurering? Ondernemerscoach Renate ter Horst ondersteunt de ondernemers in Enschede. "Ik heb een pioniersrol."

Ondernemers dragen bij aan de leefbaarheid van de wijk. Zij zorgen ervoor dat er voorzieningen zijn (winkels, horeca en dienstverlening), maar ze zorgen ook voor uitstraling, sociale veiligheid, levendigheid en werkgelegenheid. Dus willen gemeenten de ondernemingen graag stimuleren.

In Enschede wordt bij wijze van proef sinds ongeveer een jaar de nieuwe functie ondernemerscoach ingezet in twee wijken: in De Bothoven en de aangrenzende vogelaarwijk Velve-Lindenhof. Twee wijken met hun eigen specifieke problemen. De Bothoven is een wijk die tegen het centrum aanligt en daardoor veel te maken heeft met overlast. In de belangrijkste winkelstraat daar wordt hard gewerkt aan imago- en pandverbetering. In Velve-Lindenhof is de herstructurering nu, eufemistisch gezegd, de grootste uitdaging. Het doel van de nieuwe functie van ondernemers-

coach is om de wijk economie van beide wijken te stimuleren. Op de gemeentesite staat: 'De gemeente is als eerste aan zet verantwoordelijkheid te nemen wanneer het gaat om de stimulering van wijk economie. Door deze verantwoordelijkheid te nemen en te delen met de betrokken maatschappelijke partners in de stad, te leren van de ervaringen in de verschillende steden en klein te beginnen kan een format ontwikkeld worden dat toepasbaar is voor de andere stadsdelen. Met de inzet van de ondernemerscoach wordt ervaring opgedaan, wat uiteindelijk kan leiden tot de inzet van één ondernemerscoach per stadsdeel.'

Goed, als deze ondernemerscoach het naar tevredenheid doet, komt er in de hele stad dus een ondernemerscoach. Maar wat doet de coach? En vinden ondernemers zo'n functie nuttig? Wij volgen haar een dagje. ▶

De pionier

Renate ter Horst heet de ondernemerscoach in Enschede. “Het is een pioniersrol, omdat het beroep nog niet eerder bestond. De naam ondernemerscoach is niet zo goed gekozen. Ik coach niet echt, of in ieder geval niet alleen. Ik coach wel beginnende ondernemers, maar ik ben ook een soort intermediair tussen ondernemers, woningcorporaties en gemeente. En ik ben de vraagbaak en de verbindende factor voor ondernemers. Natuurlijk ben ik totaal op de hoogte van al het aanbod op het gebied van starterondersteuning en ondernemersondersteuning. Bijvoorbeeld van het aanbod van het ROC van Twente, Werkplein, Oostwerk, Kamer van Koophandel, Ondernemersnetwerk Enschede, en het ondernemersloket van de gemeente zelf. Daarnaast houd ik mij bezig met het matchen van vraag en aanbod vanuit de vastgoedkant. Eigenlijk ben ik nog steeds op zoek naar een naam of een korte omschrijving die meteen duidelijk maakt wat ik doe.”

De Bothoven

We kunnen er het beste achterkomen wat ze doet door met de ondernemers te praten die zij ondersteunt en begeleidt. We beginnen in De Bothoven, een wijk naast het centrum van Enschede. De eerste onderneming waar we langsgaan is **Embracemode**, een zaak met bruids- en avondmode. De zaak bevindt zich in De Klomp, een winkelstraat die overgaat in de De Lipperkerstraat. Het is de oudste winkelstraat van Enschede, een straat met veel verschillende panden. Deels prachtig, 18^e eeuwse herbergen bijvoorbeeld, deels oude arbeiderswoningen. De straat is de aanlooproute vanuit de stad. Renate vertelt: “Wij willen er graag voor zorgen dat dit weer een levendige en mooie winkelstraat wordt. Mensen moeten vanuit de stad door lopen en hier winkelen. We willen een straat met veel specialistische winkels die niet alleen de buurtbewoners, maar ook de dagjesmensen trekken.”

Embracemode past perfect in dit plaatje. Hilbrand en Emma Bos kunnen deze zaak vol prachtige trouwjurken, avondjurken, galajurken en cocktailjurken. Ze ontwerpen de jurken ook zelf. Emma vertelt: “Mede dankzij onze website komen mensen van heinde en ver naar onze zaak toe. We zijn wat dat betreft echt een aanwinst voor deze buurt en deze straat. Maar ik heb niet het idee dat de gemeente dat doorheeft. In elk geval handelen ze daar niet naar.” Emma vertelt dat in het pand naast haar brand is geweest en dat ze feitelijk zonder dak zit, maar dat de corporatie waarvan ze huurt niks doet, ondanks veel aandringen van haar kant. Emma: Wij huren van een corporatie, hiervoor was het pand in eigendom van de wijkontwikkelingsmaatschappij: Neighbourhood Corporation Enschede (NCE). Die kocht allerlei pandjes op van bedrijfjes waar iets mis was. Om de wijk te verbeteren. Maar de NCE heeft feitelijk gefaald, want ze heeft heel veel opgekocht, maar kon de boel niet onderhouden. Het pand hiernaast is daar een typisch voorbeeld van: het is in hun eigendom geweest, maar ze lieten het verwaarlozen, het werd gekraakt en uiteindelijk ging het zelfs in de fik.”

Nadat het pand in beheer kwam bij de corporatie zijn Hilbrand en Emma veel beloftes gedaan: het gaat goed komen met het dak, er gaat gevelverbetering komen en, verreweg het belangrijkste: de hele straat zit in de lift en

“Wij zijn een aanwinst voor de buurt, maar de gemeente heeft dat niet door”

er wordt hard aan gewerkt aan imago- en pandverbetering.

Gebrekkige communicatie

Ondernemerscoach Renate hoort het aan. “Ik heb een tijd geleden gepraat met de betreffende corporatie hierover. Nu ik dit weer hoor, denk ik: het is tijd om hier weer over te beginnen met mijn contactpersoon daar. Want hier gaat het wel om: dat ik dit soort dingen hoor en weet. Ik kan dit doorgeven. Of dat altijd helpt is een tweede. Op dit moment ben ik nog bezig met het opbouwen van een relatie met de corporaties. Ik wil de corporaties vooral op het hart drukken om duidelijkheid te geven aan de ondernemers. Ik hoor nu, en niet voor het eerst hoor, dat de communicatie beter kan. Dat neem ik mee en dat geef ik door. Het feit dat ik een kantoor heb in deze wijk, maar ook op het stadskantoor zit, betekent dat ik weet dat er verbetering mogelijk is. Door mijn ervaringen weten we als gemeente beter hoe we de dienstverlening naar de ondernemers kunnen verbeteren. En ik kan met verschillende petten op denken. Wat ik probeer is voor iedereen een win-win-situatie te creëren. Dat iedereen er op vooruit gaat.” Over de buurt zelf zijn ondernemers Hilbrand en Emma tweeslachtig. Ze vinden het een leuke locatie omdat het dicht tegen het centrum zit. Maar er moet volgens hen veel meer gedaan worden tegen drugsoverlast. Er wordt veel gedeald in de straat en er lopen veel louche figuren. “Je zou het eens moeten turven wat hier langskomt!”

Belangen verdedigen

Renate erkent het probleem, en dit is juist wat ze willen aanpakken vanuit de gemeente. Haar aanstelling is daar een overtuigend bewijs van: “We zitten in een tijd van pandverbetering en werken aan een imagoversterking van de Klomp-Lipperkerkstraat. Mensen moeten bij het horen van de naam van deze straat niet denken aan drugsoverlast, maar aan een leuke winkelstraat. De straat moet positief in het nieuws komen. Daar doe ik dus zelf ook veel aan. En echt, ik weet dat het kan, dat deze straat er beter op kan worden. Maar de gemeente is nu zes jaar bezig en ik denk dat we nog geduld moeten hebben. Dit soort processen duren lang. Een van mijn taken is gevraagd en ongevraagd binnenkomen en kijken: wat speelt hier nou en wat kan ik hier mee. Binnen het bestaand beleid valt veel te bespreken. Ik kan verschillende belangen verdedigen.”

De vraag is nu of Embracemode iets aan de ondernemerscoach heeft. “Nou,” vertelt Renate, “Ik kan gelukkig iets betekenen voor deze onderneming. Want omdat ik hier af en toe binnenkom voor een praatje, weet ik dat ze toe zijn aan uitbreiding. Dus ben ik erachteraan gegaan of ze dit pand hiernaast bij hun winkel kunnen trekken. En dat lijkt te gaan lukken! Het handige is dat ik meteen weet hoe de vergunningen liggen en wat de plannen zijn. Dat kan ik dus doorgeven en aan de andere kant kan ik aan de corporatie vertellen dat deze ondernemers geïnteresseerd zijn in uitbreiding van de zaak.” Emma en Hilbrand knikken. Dat is handig. Maar er moet nu wel heel snel iets gebeuren. Eerst moet het dak worden gerepareerd, anders vertrekken ze uit de wijk. Dat zou eeuwig zonde zijn, vindt de ondernemerscoach. Over een jaar zal het aangezicht van deze straat zo verbeterd zijn. Het hoort allemaal bij de integrale aanpak die voor deze straat is afgesproken. Er wordt ingezet op de verbetering van winkelpanden, de gevels, de reclameuitingen en de kwaliteit. Dat weet Emma. Ze beaamt Renate’s verhaal als die zegt dat het een zaak van lange adem is. “Maar met een lekkend dak is mijn adem toch echt beperkt.”

Bij het weggaan belooft Renate hard aan het werk te gaan voor de ondernemers. “We willen graag dat jullie hier blijven, jullie willen uitbreiding: het wordt een win-win-situatie!”

Horecaverunning

Dat doet Renate veel, zoeken naar win-win-situaties. En het moet worden gezegd: het lukt haar vaak om een belangrijke verbindende schakel te zijn tussen ondernemers, corporaties en gemeente. Bijvoorbeeld bij **Surinaams Eethuis Shivani’s** in de Lipperkerkstraat. Ook daar loopt ze af en toe binnen om een praatje te maken en te horen hoe het gaat. Daarom wist ze dat ook deze zaak wilde uitbreiden. Het gaat namelijk erg goed met het eethuisje, zeker omdat ze veel cateringopdrachten hebben. Maar ook omdat er veel mensen uit de buurt komen eten, vertelt uitbater Theo Soedamah. “En daarom zocht ik een groter pand. En iets verderop zit een groter pand waar ik wel zou willen zitten, maar daar zit geen horecaverunning op. Daarom was het voor mij geen optie.” Maar Renate wist dat het voor de straat heel wenselijk zou zijn om een leuk en gezellig groter restaurantje te hebben. Zij kon dus even informeren of

daar echt geen mogelijkheden waren. Die bleken er toch te zijn. Dat kon ze dan weer doorgeven aan Theo. “Ik leg de verbindingen. Ik vraag natuurlijk niet zelf de vergunningen aan, maar ik heb wel een soort adelaarsblik over de wijk. Wat willen de ondernemers, wat willen de corporaties en wat wil de gemeente.”

Ambitieuus

Een heel andere taak van de ondernemerscoach is mensen helpen met het starten van een onderneming. Die starters komen op verschillende manieren bij haar. Bijvoorbeeld via de wijkcoach, of ze lopen zelf binnen tijdens haar spreekuur op de wijkraad. Maar de dame waar we nu op bezoek gaan, Zus Stapel is haar naam, kwam met haar in contact via de stadsdeelmanager Cultuur. Het is een jonge vrouw die anti-kraak in een enorm pand zit en daar textielkunst maakt en workshops geeft in hedendaagse textielkunst. Haar onderneming heet **Stoff**. Zus vertelt hoe Renate haar hielp en helpt: “Ik had een plan, maar geen geld. Door een stadsdeelmanager werd ik doorverwezen naar Renate. Ik was ambitieus maar ik wist niet hoe ik moest beginnen. Mijn positie is extra lastig, omdat ik weinig geld heb om te investeren in Stoff. Toen ik met Renate in contact kwam was ze meteen positief en enthousiast. Zelf heb ik geregeld dat ik hier anti-kraak kon zitten. Maar wat was de volgende stap? Zij heeft mij enorm kunnen ondersteunen. Renate zei: je kunt dit pand goedkoop huren, dus ga gewoon

“Ik zocht een groter pand in de buurt, Renate kon me helpen”

beginnen. Ik heb verf gekocht om het op te kunnen knappen. Maar daarna was het geld wel op. Dus heeft zij geregeld dat ik wat geld kon krijgen om flyers te drukken en de boeken te betalen voor de ondernemerscursus Art & Business die ik nu volg bij Artez. Dat gaat niet om honderden euro's. Maar het is wel belangrijk voor me. En het lukt nu dus ook. Ik geef verschillende workshops en mensen zijn erg positief!”

Renate beaamt: “Het gaat hierom: kun je straks je eigen brood verdienen? En dat Zus dat gaat lukken. Zij geeft veel workshops en wordt vaak teruggevraagd. Dus je investeert nu en dat betaalt zich later terug. Ik denk in mogelijkheden en meestal denken mensen wel mee.”

Velve-Lindenhof

In de aandachtswijk Velve-Lindenhof zit de wijkpost waar Renate kantoor houdt. Ze houdt daar ook spreekuur. Dan kunnen ondernemers bij haar terecht met vragen. “Doordat ik mijn kantoor hier heb, heb ik ook veel contact met de wijkraad. Dat helpt om een goed oog op de wijk te houden. Eens per maand hebben

van een grootscheepse opschoonactie in de wijk. In de jaren negentig, zo vertelt hij, ging het niet goed met de buurt. “Er zaten hier bijvoorbeeld veel coffeeshops, een gokhal, veel prostituees en er waren veel huisjesmelkers. Toen mijn dochter een keer bedreigd werd met een pistool, was dat voor mij een omslagpunt. Ik ga op papier zetten wat hier allemaal aan overlastgevende panden zit, dacht ik. Ik verdeelde ze onder in Zorg, Aandacht en Overlast. Coffeeshops en zo waren Overlast. Aandachtspanden waren onder meer Blijf van mijn lijfhuizen en Zorgpanden waren vooral de huisjesmelkers. Dat heb ik allemaal in kaart gebracht van de hele wijk, in totaal waren het 28 adressen. Ik gaf alle verschillende categorieën een andere kleur. Toen ik die kaart klaar had heb ik de officier van justitie gebeld en gevraagd: wat moet ik hier mee doen? Hij raadde me aan om de lijst en de kaart aan de burgemeester te geven en dat heb ik gedaan. Toen ging het balletje eigenlijk meteen rollen. Ze zijn op basis van de kaart aan het werk gegaan. Zij riepen een interventieteam in het leven en gingen invallen doen in al die panden die ik had ingetekend. In dat interventieteam zaten politie, Belastingdienst, jeugdzorg, brandweer: noem maar op. Panden werden afgekeurd, of eigenaren werden uitgezet. In een tijd van 3 jaar hadden we bijvoorbeeld alle coffeeshops weggevoerd uit de wijk. De Neighbourhood Corporation Enschede heeft de meeste van die panden opgekocht.”

Herstructurering

Net als Emma van de bruidsmodewinkel schetst hij kort dat deze instelling te veel hooi op haar vork had genomen en dat de meeste panden nu in eigendom zijn van woningcorporaties. Het is jammer volgens hem dat het zo gelopen is, maar hij ziet dat niet als het grootste probleem van de ondernemers in de wijk. Het grootste probleem voor de kleine ondernemers nu is volgens hem de herstructurering

“Het ondernemersklimaat, ja dat is slecht hier. Toen Renate hier een jaar geleden kwam, heb ik haar direct gezegd: je krijgt het niet makkelijk. Als een wijk leegloopt dan loopt de klandizie terug. Veel mkb'ers zijn al weggegaan in de tijd dat het hier nog onveilig was. Slagers en bakkers vonden het niet meer veilig zakendoen. Nu is het dus wel een stuk veiliger in de wijk, maar loopt de klandizie terug doordat er honderden gezinnen uit de wijk vertrekken. Dus nee, het is geen fijne wijk voor ondernemers. Wat hier allemaal in het verleden is gebeurd, heeft voor een groot imago-probleem gezorgd. Ik hoop dat er na de herstructurering nieuwe mensen komen en daarmee ook nieuwe zaken. Maar daar laat de gemeente ook een kans liggen. Want al tijdens de herstructurering is het belangrijk dat je er rekening mee houdt dat mensen ondernemingen moeten kunnen starten vanuit hun huis. Je moet ruimte hebben voor de bedrijfsauto van een glazenwasser bijvoorbeeld. Maar ja, de focus ligt alleen op wonen.”

Hij vindt ook dat de gemeente een steek heeft laten vallen door de kleine ondernemers niet meteen een compensatieregeling aan te bieden. Nu wordt er misschien wat geregeld, maar het is zo laat. Er zijn al veel ondernemers gestopt. Kleine ondernemers hebben al hun klanten uit de wijk nodig, anders gaan ze failliet. Het is ook nogal wat wat er in de wijk gaat gebeuren. Kort gezegd: 25 woningen worden gerenoveerd, circa 350 woningen

“Veel mkb'ers zijn al weggegaan in de tijd dat het hier nog onveilig was”

we ook een vergadering met iedereen van de **wijkraad Velve-Lindenhof** en met de corporaties, het zogeheten afstemmingsoverleg. We werken hier integraal heel goed met elkaar, dat is echt de kracht van Velve-Lindenhof.”

Omslagpunt

De wijkraadvoorzitter Gerrit Ansink is de aangewezen persoon om ons wat achtergrondinformatie te geven over deze wijk. Hij woont niet alleen al decennialang in de wijk, hij heeft ook alle overlastgevende panden in de wijk in kaart gebracht en was daarmee de aanstichter

worden gesloopt en er worden 250 woningen gebouwd, waarvan de helft koopwoningen.

Gratis reclame

De charmante beeldengietrij 't Stiepeltje is zo'n onderneming die het nu erg moeilijk heeft. De winkel is gelegen in een winkelgebiedje in de wijk. Er is al een raam donker, dat is het raam van de bakker. Deze bakkerij is nog maar tot 14.00 uur geopend en gaat waarschijnlijk eind van het jaar dicht. Andere vestigingen van deze bakkerij lopen nog wel goed.

Pauline Otte is samen met haar man eigenaar van de beeldengietrij. Zij vertelt dat ze het erg moeilijk vindt dat de gemeente en corporatie niks van zich laat horen in deze moeilijke tijd. "Het enige wat ik van ze heb gehoord, is dat er een huurverhoging aankomt. Welja, dat kan er ook nog wel bij!" Wel is ze blij met Renate. Zij is een aanspreekpunt die naar haar toekomt en haar kan vertellen wat de plannen zijn en waar er eventueel nog mogelijkheden liggen. Heel concreet heeft Renate nog niets voor haar kunnen doen, behalve dan dat ze haar verhaal kwijt kan en weet dat haar klachten worden overgebiefd.

Of, er is toch iets wat Renate concreet voor haar doet. De ondernemerscoach zorgt voor gratis reclame. Ze heeft er voor gezorgd dat er een televisiezender met reclame voor ondernemers uit de wijk continu draait op de televisie in het wijkcentrum en in de speeltuinvereniging. Het kost de ondernemers niks en het is voor de bewoners een extra mogelijkheid om het aanbod van de lokale ondernemers te zien. In die speeltuinvereniging horen we overigens hetzelfde verhaal als dat Pauli-

"Juist omdat ondernemers het zo moeilijk hebben, is het goed dat Renate er is"

"Welja, een huurverhoging kan er ook nog wel bij!"

ne vertelde: het is heel moeilijk om nu je eigen broek op te houden terwijl er honderden huizen gesloopt worden. De beheerder van de speeltuinvereniging Velve-Lindenhof, Hannes Kiel: "Kijk om je heen al die Airey-huizen worden gesloopt", zegt Hannes terwijl hij wijst naar alle grijze huizen die er om de grote speeltuin staan. Ik sta hier straks op een eilandje. Nu ben ik geen ondernemer, al ziet Renate me wel een beetje zo, maar ik krijg ook geen subsidie: ik houd de vereniging in deze gezellige wijk vooral draaiende door onze baromzet. Maar dan moeten er wel mensen blijven komen op onze avonden... Ik krijg misschien wat geld van de gemeente om de tijd te overbruggen, maar zeker is dat niet. Deze moeilijke periode moeten veel ondernemers hier doorstaan. Daarom is het zo belangrijk dat Renate er is. Aan haar kun je vragen stellen en ze kan alles ook weer doorgeven aan de juiste personen en instanties."

Positief

Na een dag met haar meegelopen te hebben, is het duidelijk dat Renate inderdaad goed kan achterhalen wat er in de wijken leeft en waar de knelpunten en de behoeftes liggen van de ondernemers. Maar het is ook duidelijk dat er nog heel veel werk aan de winkel is. Renate ziet het positief: "Ik ben nu een jaar bezig en juist nu kan ik veel voor mensen betekenen. En let wel: als we deze herstructureringsperiode goed doorstaan, dan kunnen we alles aan!" ■

Heeft Malburgen nog een stempel?

Kom kijken naar de resultaten
van de wijkaanpak
op 14 of 15 september

meer info: www.malburgen.com